

УИЛЪЯМ ШЕКСПИР

MACBETH

Уильям Шекспир

Macbeth

«Public Domain»

Шекспир У.

Macbeth / У. Шекспир — «Public Domain»,

Содержание

ENSIMMÄINEN NäYTÖS	6
TOINEN NäYTÖS	35
Конец ознакомительного фрагмента.	42

William Shakespeare

Macbeth

Näytelmän henkilöt:

DUNCAN, Skotlannin kuningas.

MALCOLM, | hänen poikansa.

DONALBAIN, |

MACBETH, | hänen sotaväkensä päälliköt.

BANQUO, |

MACDUFF, |

LENOX, |

ROSSE, |

MENTETH | Skotlannin ylimyksiä.

ANGUS, |

CATHNESS, |

FLEANCE, Banquon poika.

SIWARD, Northumberlandin kreivi, englantilaisen sotajoukon päällikkö.

Nuori SIWARD, hänen poikansa.

SEYTON, Macbethin adjutantti.

Macduffin poika.

Englantilainen lääkäri.

Skotlantilainen lääkäri.

Sotamies.

Portinvartija.

Vanhus.

Lady MACBETH.

Lady MACDUFF.

Lady Macbethin kamarirouva.

HEKATE ja kolme noitaa.

Lordeja, sotaherroja, sotamiehiä, murhamiehiä, seuralaisia ja lähettiläitä. Banquon haamu ja muita näkyjä.

Neljännän näytöksen loppupuoli tapahtuu Englannissa, kaikki muut tapaukset Skotlannissa.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Ensimmäinen kohtaus

Aukea paikka

(Ukkosen jylinää Ja leimauksia. Kolme noitaa tulee.)

1 NOITA

Kons' yhdymme taas; mi merkki sen,
Rajuilmako, leimaus, ukkonen?

2 NOITA

Häly taistelun kun laannut on
Ja voiton tuo tai tappion.

3 NOITA

Siis ennen laskemist' auringon.

1 NOITA

Ja paikka mikä?

2 NOITA

Nummen rinne.

3 NOITA

Macbethkin silloin saapuu sinne.

1 NOITA

Tulen, harmio.¹

2 NOITA

Konna huutaa.

3 NOITA

Heti, heti!

KAIKKI

Häijy on kaunis ja kaunis on häijy;
Sumussa ja pilvissä noidat ne leijuu.

(Katoavat.)

Toinen kohtaous.
Leiri Foresin lähellä.

(Miekankalsketta kuuluu. Duncan kuningas, Malcolm, Donalbain,

Lenox ja seuralaisia tulee. Soturi verissään kohtaa heidät.)

¹ *Tulen, harmio.* Harmio on noidan kissa, joka emäntäänsä naukuu. Konna on samanlainen kamala taikaolento.

DUNCAN

Ken tuossa verissään? On näkö hällä,
Kuin kapinasta uuden uutukaista
Hän tietäisi.

MALCOLM

Se sama mies on, joka
Soturin oivan, karskin lailla iski
Mun kahleist' irti. – Terve, urho veikko!
Nyt kuninkaalle kerro, kuinka sodan
Ol' lähtiessä laita.

SOTURI

Epävarma,
Kuin kahden uupunehen uijan, jotka,
Taidolleen haitaks, toisiins' iskevät.
Macdonwald julmus – kapinoitsijaksi
Omansa aivan: kihistenpä versoo
Hänessä muukin konnuus – länsisaarilt'
Avukseen kernit sai ja gallowglassit;
Ja onnetar, hymyillen kirotyölle,
Sai petturille portoks; mutta turhaan:
Macbeth, jot' urhoks syystä mainitaan,
Ikkuillen onnetarta, maalla miekka,
Jok' yhä vielä veritöistään höyrys,
Miehuuden sankarina raivas tiensä
Tuon orjan luokse suoraan;
Ei kättä paiskannut, ei hyvästellyt,
Vaan vatsan halkas leukapieliin saakka
Ja kallon nosti meidän muurillemme.

DUNCAN

Oi urho serkku! Uros ansiosta!

SOTURI

Kuin päivän koita julmat ukonilmat
Ja myrskyt haaksirikkojatkin seuraa,
Niin hurman lähde tääkin turmaa huokui.
Kuningas skottein, huomaa, huomaa! Tuskin
Miehuuden aseill' oli oikeus lyönyt
Käpälämäkehen nuo käppäät kernit,
Kun Norjan herra, etuansa käyttäin,
Aseilla kirkkailla ja virkein voimin
Jo täytti päälle.

DUNCAN

Mut Macbeth ja Banquo?
Heit' eikö säikyttänyt tuo?
SOTURI. Heh, kyllä:
Kuin jänis leijonaa, tai varpu kotkaa.
Olivat, totta puhuin, niinkuin tykit
Ladatut kaksin kerroin jyrinällä;
Niin he
Kahdesti kaksin kerroin löivät vastaan.
Veressä kylpeäkö teki mieli,
Vai uutta Golgathaako kuuluks tehdä,
En tiedä minä —
Apua huutaa haavani; ma voivun.

DUNCAN

Kuin sanas kaunistaa sua haavas; maineen
On maku kummassakin. – Haavur' tuokaa.

(Soturi saatetaan ulos.)

(Rosse tulee.)

Ken tuossa tulee?

MALCOLM

Jalo Rosse-thani.²

LENOX

Mi kiire hänen silmistänsä vilkkuu?
Hoin katsoo se, ken jotain suurta tietää.

ROSSE

Jumala kuningasta varjeltoon!

DUNCAN

No, mistä matka, jalo thani?

ROSSE

Fifestä, armollinen kuninkaani.
Siell', ilmaa piesten, liput Norjan liehtoo
Väkemme viileäksi. Norja itse
Hirveillä joukoillaan, ja apunansa
Tuo kurja kavaltaja Cawdor-thani,
Aloitti julman taistelun, siks että
Bellonan rautahame sulho,³ hälle
Ruveten vertaiseksi, – käsi kättä
Ja miekka kavaltajan miekkaa vasten —
Masensi korskan mielen. Lyhyesti:
Me voiton saimme.

² *Rosse-thani*. Thani oli vanha englantilainen ja skotlantilainen aatelinimitys, jotenkin vastaava nykyistä parooni-nimeä.

³ *Bellonan rautahame sulho*. Tällä tarkoitetaan Macbeth'ia.

DUNCAN

Mikä suuri onni!

ROSSE

Niin että nyt Sven, Norjan kuningas,
Meilt' anoo rauhaa. Mutta kaatuneitaan
Ei haudata hän saanut, ennenkuin hän
Saarella pyhän Columbanin maksoi
Viistuhat taaleria yhteiskassaan.

DUNCAN

Tuo Cawdor luottoan' ei enää petä. —
Julista hälle surma. Macbeth nyt
On Cawdor-thanin arvon perinyt.

ROSSE

Sen täyttää tahdon koittaa.

DUNCAN

Hän minkä menetti, sen Macbeth voittaa.

(Lähtevät.)

Kolmas kohtaus.
Nummi.

(Ukkosen jylinää. Samat kolme noitaa tulevat.)

1 NOITA

Miss' olet ollut, sisko?

2 NOITA

Sian tapossa.

3 NOITA

Entä sinä, sisko?

1 NOITA

Helmastaan laivur'akka kastanjoita
Söi hotki hotkimistaan. "Annas", sanoin:
"Pois hiiteen, noita!" huus se iherahaaso.
Mies Tiger-laivall' on Aleppoon mennyt;
Mut hännätönnäpä rottana
Perässä ma seilaan seulassa;
Sen ma teen, sen ma teen, sen ma teen.

2 NOITA

Saat tuulen multa.

2 NOITA

Oi, sisko kulta!

3 NOITA

Ma toisen annan.

1 NOITA

Muut kaikki ma luonani kannan.
Joka sataman ja sopen,
Kaikki ilmansuunnat loven
Kiertäen ne kaartavat.
Heinäks hänet kuivatan,
Öin ja päivin karkoitan
Unen hänen silmistänsä,
Noidun hänen elämänsä.
Yhdeksästi yhdeksän
Raskaan viikon karsinnan
Hivuen saa kestää hän.
Vaikk' en laivaa hukkaan saiskaan,
Myrskyn piestäväks sen paiskaan.
Kas, mikä mulla!

2 NOITA

Näytä, näytä!

1 NOITA

Laivurin peukalo, näätkös vaan,
Hän hukkui kotimatallaan.

(Rummun päräytystä ulkona.)

3 NOITA

Haa, rummut soi!
Se on Macbeth, oi!

Kaikki. Velhosiskot käsikkäin
Maat ja meret kiittää näin
Hyörin pyörin piirisillä:
Kolme sulle ja kolme mulle
Ja kolme vielä, siit' yheksän tulee.
Seis! – Nyt taika on kohdallaan.

(Macbeth ja Banquo tulevat.)

MACBETH

Näin julman kaunist' en ole päivää nähnyt.

BANQUO

Etäälläkö on Fores? – Keitä nuo
Noin kuihtuneet ja pukimeltaan jylhät?
Maan asukkailt' ei näytä he ja sentään
Maan päällä käyvät. Eloss' olettenko,
Ja olennoita, joilta vastuun saapi?
Mua ymmärtävän näytte: kaikin viette
Rosoille huulillenne kurtun sormen.
Näytätten naisilta, mut partanne
Mua kieltää teitä siksi päättämästä.

MACBETH

Jos voitte, puhukaa! Keit' oletten?

1 NOITA

Oi, terve, Macbeth! Terve, Glamis-thani!

2 NOITA

Oi, terve, Macbeth! Terve, Cawdor-thani!

3 NOITA

Oi, terve, Macbeth! Kuninkaaks saat kerran.

BANQUO

No, mitä tuijotatte? Säikyttenkö
Noin sulosointuisia uutisia? —
Nimessä totuuden, keit' oletten te?
Kuvitelmia vai tosi-olennoita!
Jalolle kumppanillen' ennustatte
Olevan onnen lisäksi⁴ suurta valtaa
Ja kruunun toiveita, ett' oikein siitä
Hän hurmaantuu; vaan mulle ette haasta.
Jos ajan kylvön tiedätten ja näette,
Mik' itu nousevi ja mik' ei nouse,
Niin vastatkaa! En kerjää enkä pelkää
En armoanne enkä vihaanne.

1 NOITA

Terve!

2 NOITA

Terve!

3 NOITA

Terve!

⁴ *Olevan onnen lisäksi*. Macbeth oli jo isänsä, Sinelin, jälkeen tullut Glamis-thaniksi.

1 NOITA

Vähempi kuin Macbeth, ja suurempi.

2 NOITA

Vähemmän onnekas, tok' onnekkaampi.

3 NOITA

Et kuninkaaksi saa, mut niitä siität.
Macbeth ja Banquo, terve kumpikin!

1 NOITA

Kumpikin terve, Banquo ja Macbeth!

MACBETH

Seis, hämävät ennustajat! Selvän tahdon.
Kun Sinel kuoli, tulin Glamis-thaniks;
Vaan miten Cawdoriks? Viel' elää Cawdor,
Mies parhaillaan; ja kuninkaaksi pääsö
On luultavaa ja varmaa yhtä vähän
Kuin tulo Cawdoriksi. Mistä saitte
Tuon kumman tiedon? Miks täss' auhdoll' aholl'
Eteemme käytte, moista ennustellen
Profeettain lailla? – Puhukaa, ma vaadin!

(Noidat häviävät.)

BANQUO

Poreita maall' on niinkuin vesilläkin;

Nuo oli niitä. – Mihin hävisivät?

MACBETH

Pois ilmaan! Minkä ruumiiks luulit, haihtui
Kuin henki tuuleen. – Voi, kun eivät jääneet!

BANQUO

Tosi-olennoistako nyt haastelemme,
Vai olemmeko syöneet hulluheinää,
Mi mielen viepi?

MACBETH

Lapsistanne tulee
Kuninkaita.

BANQUO

Ja teistä kuningas.

MACBETH

Ja Cawdor-thani myöskin, eikö niin?

BANQUO

Niin aivan sanat kuuluivat. – Ken tuossa?

(Rosse ja Angus tulevat.)

ROSSE

Kuningas onnellisen tiedon saanut
On voitoistas, Macbeth; ja kuullen, kuinka
Kapinan liekiss' alttiiks panit henkes,
Hänessä ihmetys ja kehu kilvan
Sinusta kiistää. Tuosta vaienneena,
Ja päivätyötäs silmäten, hän huomaa
Sun pöyhkään norjalaisten riviss' aivan
Kamoksumatta surman hirmukuvaa,
Jonk' itse loit. Kuin rakeet taajaan seuras
Sanoma sanomaa, jokainen tuoden
Sun ylistystäs kruunun puoltajana
Ja hänen eteensä sen kaatain.
ANGUS. Meillä
Kuningas sulle laittaa kiitoksensa;
Eteensä sua saattamaan vaan káskee,
Ei sua palkitsemaan.

ROSSE

Ja vielä korkeamman arvon merkiks
Sua káskee tervehtiä Cawdor-thaniks.
Siis, terve, jalo thani! Se sun arvos.

BANQUO

Haa! Puhuvatko perkeleetkin totta?

MACBETH

Viel' elää Cawdor; miksi lainapukuun
Puette mun?

ANGUS

Hänestä hylky elää;
Mut raskas tuomio painaa hänen päätään,
Jok' on jo surman oma. Norjan kanssa
Pitkö yhtä hän, vai salaa auttoi
Kapinamiestä, vaiko molempiin
Hän maansa turmaks yhtyi, sit' en tiedä;
Maanpetos selvä vaan ja tunnustettu
Kukisti hänet.

MACBETH (syrjään)

Glamis ja Cawdor-thani!
Vaan suurin puuttuu. —

(Ääneen.)

Kiitos vaivastanne!
No, ettekö nyt usko lapsistanne
Tulevan kuninkaita, kun ne, jotka
Tekivät minut Cawdor-thaniksi.
Moist' ennustivat?

BANQUO

Luottakaa vaan siihen,
Niin halu teissä pian kruunuun syttyy,
Ohitse Cawdor-arvon. Kummallista!
Useinpa, meitä tuhoon vietelläkseen,
Puhuvat hornan henget meille totta;
Rehellisiä pikku-seikoiss' ovat,
Pettääkseen suuremmissa. — Serkut, kuulkaas!

MACBETH (syrjään)

Kaks tosi ennustusta! Oiva johto
Komeaan kuninkuuden näytelmään! —

Tuhansin kiitoksia, hyvät herrat! —

(Syrjään.) Yliluonnollinen kiusaus tuo, ei paha

Se olla voi, ei hyväkään: – jos paha,
Miks onnen esimaun mulle soi se,
Aloittain totuudella? Cawdor olen.
Jos hyvä, miks siis valtaa mieltän' aatos,
Min hirmukuva nostaa hiukset pystyyn
Ja, vastoin luonnon tapaa, kylkiluihin
Sydäntän' jäykkää lyöttää? Tosi kauhu
On mielen hirmuluomain suhteen tyhjää.
Ja pelkkä murhan kuvitus jo jäytää
Olentoani niin, ett' elon kaiken
Tukeuttaa houre tuo, ja mitään muuta
Ei ole, pait se, mikä viel' ei ole.⁵

BANQUO

Kas kuink' on kumppanimme haltioissaan!

MACBETH (syrjään)

Jos sallimus mun kuninkaaksi tahtoo,
Se kruunatkoon mun myös; en itse liiku.

BANQUO

Uus arvo ompi niinkuin vieras puku;
Sopivaks vasta tottumus sen tekee.

MACBETH (syrjään)

No, tulkohon jos mitä! Kuluu hetki,
Vaikk' olis myrskyinenkin päivän retki.

⁵ Mitään muuta Ei ole, pait se, mikä viel' ei ole. Macbethille tulevaisuudessa luvattu kruunu oli ainoa, mikä hänelle oli sillä hetkellä olemassa.

BANQUO

Me teitä odotamme, jalo Macbeth.

MACBETH

Oi, anteeks! Unhotettuj' asioita
Ajuni raskas hautoo. Hyvät herrat,
Vaivanne kirjass' on, jot' aamuin illoin
Selaillen luen. – Nyt kuninkahan luokse! —
Tapausta mieti, ja kun aika kypsyy
Ja muuten tilaisuutt' on, haastelkaamme
Siit' avomielin sitten.

BANQUO

Mielist' aivan.

MACBETH

Mut siksi vaiti! – Tulkaa, ystävät!

(Lähtevät.)

Neljäs kohtaus.
Fores. Huone kuninkaan linnassa.

(Torventoituksia. Duncan, Malcolm,

Donalbain, Lenox ja seuralaisia tulee.)

DUNCAN

No, joko mestattu on Cawdor? Eikö
Palanneet ole toimittajat vielä?

MALCOLM

Ei, herrani; mut puhuttelin miestä,
Jok' oli nähnyt hänen kuolevan.
Hän kertoi, että petoksensa suoraan
Hän tunnusti, teilt' armost' anteeks anoi
Ja syvää katumusta osoitti.
Niin kaunista ei mikään elämässään
Kuin elämästä lähtönsä: hän kuoli,
Kuin olis kuolemaa hän harjoitellut,
Pois heittäin kallehimman kalleutensa
Kuin kalun joutavan.

DUNCAN

Ei mikään taito
Voi mielentilaa kasvoist' arvata.
Ylimys oli hän, ja häneen luotin
Ma ehdottomasti.

(Macbeth, Banquo, Rosse ja Angus tulevat.)

Oi jalo serkku!
Mua kiittämättömyyden synty raskas
Juur' rasitti. Niin kauas eelle ehdit,
Ett'ei sua palkintoni kerkein siipi
Tavoittaa voi. Jos vähemp' olis vaatees,
Ett' tasan kiitoksen ja palkan panna
Ma saattaisin! Nyt ken ne kaikki jaksaa
Sun ansiosi täysin määrin maksaa!

MACBETH

Velvollisuus ja virka täyttäjänsä
Jo palkitseepi. Vastaan suvaitkaatte
Vaan ottaa työmme: kruununne ne ovat
Ja valtikkanne käskyläät ja lapset;
Ne tehtäväns' on tehneet, jos ne teille
On kunniaks ja mieliks.

DUNCAN

Tervetullut!
Sua aloin istuttaa ja täyteen kukkaan
Sun tahdon saattaa. – Jalo Banquo, sun ei
Vähemmät ansios, ja niit' ei tehdä
Vähemmän tiedoks. Annas, sua halaan!
Käy sydämmelleni!

BANQUO

Jos siihen juurrun,
On laiho teidän.

DUNCAN

Runsas riemuni,
Kyllyyttään huima, surun kyynelkätköön
Lymytä koittaa. – Pojat, langot, thanit
Ja muut te meitä likeisimmät, kuulkaa:
Jälkeiseksemme Malcolm-esikkomme
Nyt nimitämme. Cumberlandin prinssi
Nimenä häll' on täst'edes. Mut yksin
Ei kunniaan hän nouse: tähden lailla
Jokaista ansiota arvomerkin

Kirkastaa pitää. – (Macbethille) Ja nyt Invernessiin,

Ain' yhä velkaan teille jäädäksemme.

MACBETH

On vaivaa lepo, mik' ei hyödyks teille.
Sanoman itse vien, ja tulollanne
Ma riemastutan puolisoni korvaa.
Nöyrimmät jäähyväiset!

DUNCAN

Kunnon Cawdor!

MACBETH (syrjään)

Vai Cumberlandin prinssi!⁶ – Siinä porras,
Johonka suistun, jos en yli hyppää;
Se tiellän' on. Te, tähdet, sammukaa!
Ei mieltän' mustaa valo nähdä saa.
Kamo kättä, silmä! Mut se tulkoon, se,
Mi tulleenä on kauhu silmälle.

(Lähtee.)

DUNCAN

Niin, kunnon Banquo; niin on uljas hän,
En kyllästy ma häntä kiittämään:
Se on herkkuani. Seuratkaamme häntä,
Mi huolien meitä vastaan ottamaan on
Edeltä mennyt. Serkku verraton!

(Torventoituksia. Lähtevät.)

Viides kohtaus.

⁶ *Vai Cumberlandin prinssi.* Macbethilla oli kruunun toivetta, jos Duncan kuolisi, ennenkuin hänen vanhin poikansa tuli täysi-ikäiseksi. Malcolmin nimittäminen perilliseksi isän eläissä oli siis kenties lähin syy Macbethin päätökseen murhata Duncan.

Inverness. Huone Macbethin linnassa.

(Lady Macbeth tulee sisään, kirjettä lukien.)

LADY MACBETH

"He kohtasivat minut voiton päivänä, ja olen täydellisimmästi vakuutettu siitä, että heillä on enemmän kuin ihmisen tieto. Kun haluni paloi heiltä enempää kyselemään, muuttuivat he ilmaksi ja haihtuivat. Tuosta kun ihmeissäni siinä seisoin, tuli kuninkaalta lähettiläitä, jotka minua tervehtivät Cawdor-thaniksi, jolla nimellä sitä ennen noitasiskot olivat minua tervehtineet ja tulevaan aikaan viitanneet, lausuen: 'terve sulle, kuninkaaks saat kerran!' Tämän olen tahtonut ilmoittaa sinulle, sinä rakkahin osakas kunniastani, ettet, tietämättömänä siitä, mikä suuruus minulle on luvattu, jäisi oikeutettua iloasi vaille. Pane se sydämmellesi, ja hyvästi jää!"

Glamis sa olet, Cawdor myös, ja onnen
Luvatun saat. – Mut luontoas ma pelkään:
Siin' ihmistunnon maitoa on liiaks,
Ett' oikotien se löytäis. Suureks mielit,
Himoa sull' on kunniaan, mut pahuus,
Sen kätyri, sulta puuttuu. Hartain halus
On hurskaan halua; et pettää tahtois,
Vaan vääräydellä voittaa. Suuri Glamis,
Sa sitä mielitelet, joka huutaa:
"Noin tulee tehdä sun, jos mua mielit",
Ja jota pikemmin sa pelkääät tehdä
Kuin tekemättä jättää. Tänne riennä,
Ett' oman henkeni ma korvaas valan,
Ja kielin uljain kaikki pieksen pois,
Mi sua tuosta kultarenkaast' estää,
Joll' onnetar ja henkimailma näyttää
Sun kruunanneen jo. —

(Palvelija tulee.)

Mitä kuuluu?

PALVELIJA

Illall'

On täällä kuningas.

LADY MACBETH

Oletko hullu?

Mukana eikö herras, ja hän eikö

Tuost' olis ennalt' ilmoittanut?

PALVELIJA

Anteeks,

Mut totta on se. Tulossa on thani:

Yks kumppaneistani, jok' eeltä riensi,

Niin oli hengetön, ett' tuskin sanaa

Sai suustaan.

LADY MACBETH

Häntä hoitakaa; hän suurta

Tuo sanomaa.

(Palvelija lähtee.)

Kähisten itse korppi⁷

Nyt Duncanin tuloa onnetonta

Mun katton' alle raakkuu. Tulkaa, henget,

Te murhamielen kätyrit, naisluontoni

Muoks muuttakaa ja luokaa minut täyteen

Julminta hirmuisuutta päästä jalkaan!

Vereni saentakaa, salvatkaa

Tie säälilt', ett'ei tunnonvaivan etsot

Mun päätöstäni julmaa järkyttäisi,

Rakentain sen ja teon väliin rauhaa!

Mun rinnoilleni tulkaa, maidon sijast'

Imemään sappea, te murhahenget,

Te näkymättömät, miss' ikänänsä

Tuhoa väijytte! Tule, synkkä yö,

⁷ Kähisten itse korppi. Tarkoittaa sanantuoja.

Sakeimpaan hornan savuun peity, ett'ei
Terävä veitsen' haavaa näe, jonk' iskee,
Eik' alta mustan vaipan taivas pilku
Ja huuda: "seis, seis!"

(Macbeth tulee.)

Suuri Glamis! jalo Cawdor!
Suurempi kumpaakin: – "sä, joka kerran" —
Sun kirjees yli kurjan nykyisyyden
Mun nostatti, ja vastaisuuden tunnen
Jo nykyhetkessä.

MACBETH

Oi, armahani,
Yöks tänne Duncan saa.

LADY MACBETH

Ja lähtee – milloin?

MACBETH

Aamulla – niin on määrä.

LADY MACBETH

Ei näe koskaan
Se aamu aurinkoa. Kasvos, armas,
On niinkuin kirja, josta kummia
Lukea saattaa. Pettääksesi aikaa
Mukaannu aikaan; silmin, käsin, kielin
Jaa mieltymystä; ole niinkuin kukka,
Viaton päältä, mutta käärme alla.
Pidettävä on tulijasta huolta;
Sa tään yön suuret toimet jätä mulle;
Tuleviks päiviksi ja öiksi nuo

Yliherruuden ja vallan meille tuo!

MACBETH

Enemmän toiste.

LADY MACBETH

Katse kirkas vaan!
Se pelkur' on, ken muuttaa muotoaan.
Muu kaikki jätä mulle.

(Lähtevät.)

Kuudes kohtaous.
Sama paikka. Linnan edusta.

(Torvensoittoa ja tulisoituja. Duncan, Malcolm, Donalbain,

Banquo, Lenox, Macduff, Rosse, Angus ja seuralaisia tulee.)

DUNCAN

On kaunis tämä linnan paikka; ilma
Suloinen, vieno hentoj' aistejamme
Sukoillen kuihkoo.

BANQUO

Kesävieraan pääskyn,
Tuon templin-asujamen, pesät hauskat
Todistaa, että huokuu täällä taivaan
Imanne henki. Joka nurkkaan, soppeen
Ja patsaaseen ja räystääseen se tehnyt
On riippumajan kehdoks poikasilleen.

Miss' asuu lintu tää ja pesii, siellä,
Sen olen huomannut, on ilma lauha.

(Lady Macbeth tulee.)

DUNCAN

Kah, itse armas emäntämme! – Lempi,
Mi seuraa meit', on vaivaks usein, vaikka
Kiitämme siitä niinkuin lemmest' aina.
Täst' oppikaa, ja vaivoistanne meille
Kost' jumal' lausukaa ja puuhistanne
Kiitelkää meitä.

LADY MACBETH

Vaikk' ois palvelumme
Vähimpään asti kaksin kerroin tehty
Ja vielä kahdistettu, pientä ois se
Ja turhaa verrattuna siihen suureen
Ja laajaan kunniaan, jot' oletten te
Kerännyt huoneellemme. Näiden uutten
Ja vanhain lahjain palkaks meill' ei muuta
Kuin esirukous.

DUNCAN

Missä Cawdor? Häntä
Kannoilla seurasimme majaa hälle
Tilataksemme; vaan hän ajaa joutuun,
Ja lempi, tuima niinkuin kannus, auttoi
Hänt' ennen meitä kotiin. Vieraaksenne,
Ihana emäntä, nyt yöksi jäämme.

LADY MACBETH

Mit' omaa alamaisell' on, hän itse
Ja kaikk', on lainaa, hyvä ruhtinaani;
Me vaadittaissa tilin teemme, jättäin

Omanne teille.

DUNCAN

Käsi mulle! Nyt
Isännän luokse. Lemmittymme on hän,
Ja vastakaan näit' armomme ei puutu.
Suvaitsetteko, emäntäiseni?

(Lähtevät.)

Seitsemäs kohtaous.
Sama paikka.

(Torventoituksia ja tulisoituja. Edeskäypä ja useita palvelijoita kulkee näyttämön poikitse, kantaen astioita ja ruokia. Macbeth tulee.)

MACBETH

Jos tehtynä se olis tehty, paras
Se olis oiti tehtynä. Jos välttää
Vois murhan seuraukset ja nuottaan nostaa
Vain menestystä, jotta tämä isku
Tääll' olis kaikki kerrassaan, vain täällä,
Täll' ajan katovalla kannikalla,
En tulevaisest' elämästä piittaais.
Mut moiset työt ne tuomitaan jo täällä.
Verinen oppi, opittuna kerran,
Takaisin kääntyy omaan keksijäänsä.
Oikeuden tarkka käsi huulillemme
Sekoittamamme myrkkymaljan nostaa.
Tääll' ompi hällä kaksinainen turva:
Vasalli olen ensinkin ja lanko;
Se murhan kieltää jo. Sitt' isäntänä
Murhaajalt' ovi sulkea mun tulis
Eik' itse veistä käyttää. Lisäks Duncan
Niin hellä haltija on, valtatöissään
Niin puhdas, että hänen ansionsa
Pasuunakielill' enkelitten huutais
Julminta kirousta murhatyölle.
Ja sääli, niinkuin vastasyntynyt

Alaston lapsi, myrskyn siivill' ajain
Tai taivaan keruubina ratsastain
Oroilla ilman näkymättömillä,
Tuon hirmuteon lietsois joka silmään,
Ett' itkuvirtaan myrsky hukkuis. – Kannust'
Ei muuta mulla hankkeen kylkeen ajaa
Kuin huima kunnianhimo, joka hyppyyn
Yrittää, mutta ylenniskoin suistuu. —

(Lady Macbeth tulee.)

No, mitä nyt?

LADY MACBETH

Hän koht' on atrioinnut.
Miks pois sa läksit?

MACBETH

Kysyikö hän mua?

LADY MACBETH

Tiedäthän sen.

MACBETH

Tuo tuuma jättäkäämme.
Hän juur' mua kunnioitti; ja ma olen
Väeltä kaikenlaiselt' ostanunna
Kultaisen maineen, jota käyttää täytyy,
Kun on sen hohde kirkkain, eikä oiti
Pois heittää noin.

LADY MACBETH

Oliko toivo, johon
Puit itses, päissään? Unestansako se
Nyt herää, silmät haljakkana katsoin
Äskeitä mielityötään? Rakkautes
Nyt vasta oikein tunnen. Pelkäätkö sä
Yht' uljas olla työssä, toiminnassa
Kuin haluissas? Sit' omistaako tahdot,
Mink' elon kaunistukseks katsot, mutta
Omissa silmissäsi pelkur' olla
Ja sanoa kuin kissa tarinassa:
"Tekisin, jos vaan uskaltaisin."

MACBETH

Vaiti!
Kaikk' uskallan ma, mitä sopii miehen;
Ken enemp' uskaltaa, ei ole mies.

LADY MACBETH

Mik' elukka sun pani aikees mulle
Ilmaisemaan? Kun sen sa uskalsit,
Sin' olit mies; ja jos vaan uskaltaisit
Enempää olla, kuin mit' olit, oisit
Enemmän vielä mies. Ei aikaa silloin,
Ei paikkaa ollut, vaan ne luoda tahdoit;
Nyt itsestään ne tarjon' on, vaan tarjo
Masentaa sun. Imettäjänä tunnen,
Kuink' armas rakastaa on imulasta;
Vaan parhaillaan sen myhäillessä mulle
Sen hellist' ikenistä nännin oisin
Pois temmannut ja pirstaks aivot lyönyt,
Jos vannonut sen oisin kuin nyt sinä.

MACBETH

Jos ei se käy —

LADY MACBETH

Ei käy! Sa täyteen määrään
Vaan mieles pingoita, niin kyllä käy se.

Kun Duncan nukkuvi (ja uneen hänet

Piankin matkan vaivat uuvuttavat),
Molemmat hänen passarinsa huumaan
Niin viinillä ja juomill', että muisti,
Tuo aivon vartija, uduksi muuttuu
Ja höyrypannuks järjen tallepaikka.
Kun sitten päissään nukkuvat kuin kuolleet
Elukan-untaan, mitä emme silloin
Vois vartijattomalle Duncanille
Me kahden tehdä? Mist' ei silloin syyttää
Vois juopuneita passareita, joiden
Viaksi tämä suuri murha pannaan?

MACBETH

Vain poikia sa siitä! Uljas luontos
Ei muuta luoda voi kuin miehenpuolta. —
Kun hänen kamarissahan me verin
Punaamme nukkunehet passarit,
Omia heidän puukkojansa käyttäin,
Ken sit' ei uskois heidän työkseen?

LADY MACBETH

Muuta
Ken tohtis uskoa, kun murhan jälkeen
Ulinan päästämme ja tuskanhuudon?

MACBETH

Min' olen valmis; hirmutyöhön tuohon
Jokaisen jänteen pingoitan. Nyt matkaan!

Poiseks vaan nyt koita teeskeleitä
Ja viekas mieli viekkain kielin peitä.

(Lähtevät.)

TOINEN NÄYTÖS

Ensimmäinen kohtaus

Paikka sama. Linnan piha

(Banquo ja Fleance tulevat, jälkimmäinen tulisoihitu kädessä.)

BANQUO

Mik' aika yöst' on, poika?

FLEANCE

Kuu on maillaan;
En kuullut ole kelloa.

BANQUO

Puol'yöstä
Se mailleen käy.

FLEANCE

On myöhempi, ma luulen.

BANQUO

He, miekkan' ota! – Taivaass' ollaan tiukat:
Sen kaikki kynttilät on sammuksissa. —
Tuoss', ota tuokin? – Raskas niinkuin lyijy
Mua painaa uupumus, ja kuitenkin

En tahtois nukkua. Oi, armon vallat,
Aatokset häijyt torjukaatte, joilla
Leponi häirii luonto! – Miekkan' anna!

(Macbeth tulee; ja palvelija, tulisoihthu kädessä.)

Ken siellä?

MACBETH

Ystävä.

BANQUO

Viel' ylähällä? Kuningas jo nukkuu.
Hän oli harvinaisen iloinen
Ja väellenne jakoi runsaat lahjat.
Nyt tällä timantilla tervehtii hän
Suloista emäntäänsä, sulkein siihen
Kiitokset äärettömät.

MACBETH

Äkkipäätä
Tahtomme joutui puutteen alamaiseks
Ja suurt' ei aikaan saanut.

BANQUO

Hyvin kaikki. —
Unissan' yöllä näin nuo velhosiskot:
Osaksi totta ennustivat teille.

MACBETH

Mitäpä heistä! Mut jos aika myöntäis,
Puhella sopis asiasta hiukan.
Määrätkää hetki.

BANQUO

Milloin suvaitsette.

MACBETH

Jos tuumaan suostutten, kun siksi tulee, —
Keräätte kunniaa.

BANQUO

Jos kerätess' en
Vaan sitä menetä; jos puhtahana
Valani säilyy, povi saastatonna,
Niin suostun kyllä.

MACBETH

Hyvää yötä siksi.

BANQUO

Ma kiitän; samaa teille.

(Banquo ja Fleance lähtevät.)

MACBETH

Poika, káske,
Ett' emäntäs, kun juomani on valmis,

Kilistää kelloa. Käy maata sinä. —

(Palvelija lähtee.)

Tuo onko puukko, silmissäni tuossa,
Päin kättä kahva? Annas sinuun tartun! —
En sua saanut, ja tok' yhä näen sun.
Sa, turman ilmiö, sua eikö koura
Käsitä niinkuin silmä? Taikka tietkö
Vaan mieliluulon puukko, tyhjä haamu,
Vaan kiihtyneiden aivojeni luoma?
Sun yhä näen, niin käsin tuntuvana
Kuin tämän, jonka tässä paljastan.
Sa näytät mulle tien, jot' aion käydä;
Ja tuommoist' asett' on mun juuri tarvis. —
Muun aistimiston narriks silm' on tullut,
Tai vie se niistä voiton. Yhä näen sun,
Terä, kahva täynnä veripisaroita,
Joit' äsken niiss' ei ollut. — Tyhjää kaikki;
Verinen teko vaan se silmissäni
Näin kuvastuu. — Nyt toinen puoli maata
On niinkuin kuollut; häijyt unet hiipii
Makaajan luo läp' uudinten; nyt velhot
Hekaten kalvaan uhrijuhlaa viettää;
Ja laiha murha, vartijansa, suden,
Kehoitus-ulvonnasta säikkyneenä,
Kuin himokas Tarquinius, määränpäähän
Salaisin rosvoaskelin kuin haamu
Näin hiipivi. — Sa luja, vankka maa,
Äl' askelten astuntaa sa kuule,
Ett' eivät itse kivetkin ne kielis
Mun teistäni ja häiris tätä julmaa
Yön rauhaisuutta, joka niille sopii! —
Täss' uhkaan, ja hän elää: sanat vaan
Ne kylmää leyhkää kuumaan toimintaan.

(Kello kilisee.)

Nyt käyn, ja se on tehty; kello kutsuu.
Tuot' älä kuule, Duncan: ääni sen
Sun kutsuu helvettiin tai taivaaseen!

(Lähtee.)

Toinen kohtaus.
Sama paikka.

(Lady Macbeth tulee.)

LADY MACBETH

Mi heidät juovutti, mun rohkaisi;
Mi heidät sammutti, mun tulistutti. —
Vaiti – Hiljaa! – Huuhkain vaan se siellä huikaa,
Se turman enne, joka huutaa julmaa
Hyv'yötänsä. – Hän työss' on; ovi on auki;
Kuorsaillen juopunehet vartijat
Ivaavat tointaan. Moisen laitoin juoman,
Ett' elämä ja surma kiistäkööt nyt,
Ovatko hengissä he vaiko kuolleet.

MACBETH (sisältä)

Ken siellä?

LADY MACBETH

Voi, heränneen heidän pelkään
Ja tekemättä jääneen työn; – ei rikos,
Vaan yritys se meidät tuhoo. – Vaiti! —
Asetin valmihiksi miesten puukot;
Ne huomasi hän kai. – Jos ei hän olis
Isääni muistuttanut nukkuessaan,
Min' oisin tehnyt sen. – Mun mieheni!

(Macbeth tulee.)

MACBETH

Nyt on se tehty. – Kuulitko sa mitä?

LADY MACBETH

Yöhuuhkan huudon vaan ja sirkan laulun.
Puhuitko sinä?

MACBETH

Milloin?

LADY MACBETH

Äsken.

MACBETH

Alas
Kun astuinko?

LADY MACBETH

Niin.

MACBETH

Hiljaa!
Ken tuossa kamariss' on?

LADY MACBETH

Donalbain.

MACBETH (katsellen käsiään)

Oi, näky surkea on tuo!

LADY MACBETH

Sa hupsu!
Vai näky surkea!

MACBETH

Siell' unissansa
Yks nauroi, toinen "murhaa!" huus, niin että
Heräsi kumpikin: ma kuulin kaikki;
Rukouksen sitten lukivat ja uneen
Taas vaipuivat.

LADY MACBETH

Kaks siell' on nukkumassa.

MACBETH

"Kies' siunaa!" huusi yks, ja toinen "amen!"
Kuin nämä pyövelkäten' ois he nähneet.
Kuunnellen heidän tuskaans', suustan' "ament"
En saanut, he kun sanoivat: "Kies' siunaa!"

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.